

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2022-2025 d. 23-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 23. september 2025 kl. 13:00

Mødested Dalumskolen, Demantsvej 30, 5260 Odense S, lokale 74

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af Byrådets udtalelse til Ankestyrelsen og opdatering af kommunens sagsbehandlings:	4
B-sag: Udvalgets ambitioner for at styrke børns læselyst – udarbejdelse af læseidealer.....	8
B-sag: Kvalitet i dagtilbud.....	10
B-sag: Godkendelse af arbejdstilgang i forbindelse med kapacitetsudvidelser.....	13
B-sag: Opsamling på udvalgsperioden 2022-2025 - udvalgets interesser og politiske udtryk.....	17
B-sag: Mindre justeringer af skoledistrikter.....	20
C-sag: Pladsanvisning på dagtilbudsområdet.....	22
C-sag: Drøftelse af en ny vision for en nikotinfri fremtid i Odense.....	25
C-sag: Styrkelse af unges sociale fællesskaber og trivsel i Odense.....	27
D-sag: Status på civil praktik.....	30
D-sag: Aktuelle sager.....	32

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-2-24

Sagsresumé

Godkendelse af dagsordenen til Børn- og Ungeudvalgets møde den 23. september 2025.

Mødet afholdes på Dalumskolen.

Punkt 11 "Status på civil praktik" behandles som det første punkt på dagsordenen.

Under punktet deltager skoleleder Thomas Mahler, afdelingsleder Mads Bilde Svendsen og lærer og koordinator for civil praktik, Martin Misser.

Indstilling

Dagsordenen fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Punkt 2: Godkendelse af Byrådets udtalelse til Ankestyrelsen og opdatering af kommunens sagsbehandlingsfrister

27.69.04-G01-1-25

Sagsresumé

Ankestyrelsen har den 20. juni 2025 gjort Odense Kommune opmærksom på, at kommunen ikke har offentliggjort sagsbehandlingsfrister for ansøgninger på alle relevante sagsområder, hvilket er i strid med retssikkerhedsloven. Byrådet er derfor blevet bedt om en udtalelse.

Denne sag har to formål:

- Fastlæggelse og godkendelse af nye sagsbehandlingsfrister i forvaltningerne
- Indstilling til at byrådet godkender udtalelsen til Ankestyrelsen, som svar på tilsynsudtalelsen.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen har i fællesskab udarbejdet et udkast til en udtalelse om, hvad henvendelsen giver byrådet anledning til.

I udkastet fremgår en række sagsbehandlingsfrister, som Ankestyrelsen har fremhævet mangler. Udkastet præsenterer også tre opsamlende sagsbehandlingsfrister, som gælder sager der ikke fremgår blandt nuværende offentliggjorte sagsbehandlingsfrister og nye sagsområder, der opstår som følge af ændret eller ny lovgivning.

Beskæftigelses- og Socialudvalget skal i den forbindelse godkende:

- En ny frist for ansøgninger om særlige klubtilbud.
- En generel frist på 12 uger inden for forvaltningsområde.
- Hjemviste sager fra Ankestyrelsen behandles inden for samme frist som den oprindelige ansøgning.

Børn- og Ungeudvalget skal i den forbindelse godkende:

- En ny frist for ansøgninger om at fungere som netværksplejefamilie.
- En generel frist på 12 uger for sager inden for forvaltningsområde.
- Hjemviste sager fra Ankestyrelsen behandles inden for samme frist som den oprindelige ansøgning.

Ældre- og Handicapudvalget har godkendt nye sagsbehandlingsfrister og en ny opsamlende sagsbehandlingsfrist den 26. august 2024.

Odense Kommune anerkender, at der inden for enkelte paragrafområder har manglet offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, og har med denne sag fastsat og offentliggjort de nødvendige frister.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at **byrådet** godkender at Ankestyrelsen besvares som angivet i sagsfremstillingens afsnit Byrådet godkender udtalelse til Ankestyrelsen.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller til Beskæftigelses- og Socialudvalget, at **udvalget** godkender de vejledende sagsbehandlingsfrister, som er angivet i sagsfremstillingens afsnit Vejledende nye og generelle sagsbehandlingsfrister i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til Børn- og Ungeudvalget, at **udvalget** godkender de vejledende sagsbehandlingsfrister, som er angivet i sagsfremstillingens afsnit Vejledende nye og generelle sagsbehandlingsfrister i Børn- og Ungeforvaltningen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen, at byrådet godkender, at Ankestyrelsen besvares som angivet i sagsfremstillingens afsnit Byrådet godkender udtalelse til Ankestyrelsen.

Børn- og Ungeudvalget godkender de vejledende sagsbehandlingsfrister, som er angivet i sagsfremstillingens afsnit Vejledende nye og generelle sagsbehandlingsfrister i Børn- og Ungeforvaltningen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Den 20. juni 2025 har Ankestyrelsen rettet henvendelse til Odense Kommune for at gøre opmærksom på, at Odense Kommune handler i strid med retssikkerhedsloven ved ikke at have offentliggjort sagsbehandlingsfrister for ansøgninger på alle sagsområder. Det drejer sig om manglende offentliggjorte sagsbehandlingsfrister for bl.a. ansøgninger om hjælp til sygeplejeartikler efter lov om social service, ansøgninger om særlige klubtilbud og ansøgninger om at kunne fungere som netværksplejefamilie efter barnets lov. Ankestyrelsen har bedt Odense Byråd om en udtalelse om, hvad henvendelsen giver byrådet anledning til.

Ankestyrelsen vil offentliggøre udtalelsen på sin hjemmeside i anonymiseret form.

Forvaltningerne bemærker, at Ankestyrelsen i oktober 2024 bad Odense Kommune om en udtalelse i anledning af en stikprøve, som viste at kommunen ikke havde offentliggjort sagsbehandlingsfrister for ansøgninger på alle sagsområder. Ankestyrelsen oplyste ikke hvilke sagsbehandlingsfrister, der manglede at blive offentliggjort. Odense Kommune sendte en udtalelse til Ankestyrelsen i november 2024, hvor kommunen oplyste at man var i gang med en proces for at fastlægge og offentliggøre de manglende sagsbehandlingsfrister. Primo 2025 fastsatte og offentliggjorde Odense Kommune sagsbehandlingsfrister for de sagsområder, hvor der var konstateret manglende frister. Ankestyrelsens tilsyn har den 20. juni 2025 konstateret, at Odense Kommune fortsat mangler at offentliggøre enkelte sagsbehandlingsfrister. Dette har ført til endnu en udtalelse fra Ankestyrelsens tilsyn, som kan ses i bilag 1.

Forvaltningerne bemærker, at alle kommuner, der blev udtrukket til seneste stikprøve, har fået lignende udtalelser fra Ankestyrelsens tilsyn. Det betyder, at ingen af disse kommuner har oplyst sagsbehandlingsfrister på alle sagsområder. Heriblandt er også flere kommuner fra 6-by-samarbejdet.

Vejledende nye og generelle sagsbehandlingsfrister i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen

I denne sag skal Beskæftigelses- og Socialudvalget godkende den vejledende sagsbehandlingsfrist for ansøgninger om særlige klubtilbud efter barnets lov samt en generel sagsbehandlingsfrist på 12 uger for sager inden for Beskæftigelses- og Socialforvaltningens sagsområder. Derudover skal udvalget godkende, at sager hjemvist fra Ankestyrelsen skal have samme frist som fristen i den konkrete ansøgningssag indenfor det enkelte sagsområde (bilag 2). Det betyder, at sager som Ankestyrelsen sender tilbage til genbehandling, bliver behandlet indenfor samme frist som den oprindelige ansøgningssag.

Ansøgninger om særlige klubtilbud efter barnets lov er den eneste ansøgning, der er placeret i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, som Ankestyrelsen har fremhævet mangler en sagsbehandlingsfrist. De øvrige ansøgninger, som Ankestyrelsen fremhæver, er placeret i henholdsvis Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen.

Den generelle sagsbehandlingsfrist på 12 uger gælder for sager, der ikke fremgår blandt de nuværende offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, og nye sagsområder, der opstår på grund af ændret eller ny lovgivning.

Vejledende nye og generelle sagsbehandlingsfrister i Børn- og Ungeforvaltningen

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget godkende den vejledende sagsbehandlingsfrist for ansøgninger om at fungere som netværksplejefamilie efter barnets lov samt en generel sagsbehandlingsfrist på 12 uger for sager inden for Børn- og Ungeforvaltningens sagsområder. Derudover skal udvalget godkende, at sager hjemvist fra Ankestyrelsen skal have samme frist som fristen i den konkrete ansøgningssag indenfor det enkelte sagsområde (bilag 3). Det betyder, at sager som Ankestyrelsen sender tilbage til genbehandling, bliver behandlet indenfor samme frist som den oprindelige ansøgningssag.

Ansøgninger om at fungere som netværksplejefamilier efter barnets lov er den eneste ansøgning, der er placeret i Børn- og Ungeforvaltningen, som Ankestyrelsen har fremhævet mangler en sagsbehandlingsfrist. De øvrige ansøgninger, som

Ankestyrelsen fremhæver, er placeret i henholdsvis Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen.

Den generelle sagsbehandlingsfrist på 12 uger gælder for sager, der ikke fremgår blandt de nuværende offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, og nye sagsområder, der opstår på grund af ændret eller ny lovgivning.

Byrådet godkender udtalelse til Ankestyrelsen

I denne sag skal byrådet godkende Beskæftigelses- og Socialforvaltningens, Ældre- og Handicapforvaltningens og Børn- og Ungeforvaltningens udkast til en udtalelse fra byrådet til Ankestyrelsen. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til udvalgene, at Ankestyrelsen besvares således:

Svar på Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om Odense Kommunes offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister, j.nr. 24-89041

Ved brev den 20. juni 2025 har Ankestyrelsen henledt Odense Kommunes opmærksomhed på, at kommunen ikke ses at have offentliggjort sagsbehandlingsfrister på alle relevante sagsområder. Ankestyrelsen har i den forbindelse bedt Odense Byråd om en udtalelse om, hvad henvendelsen giver byrådet anledning til.

Ankestyrelsen henviser til, at Odense Kommune mangler at offentliggøre sagsbehandlingsfrister for bl.a. ansøgninger om hjælp til sygeplejeartikler efter lov om social service, ansøgninger om særlige klubtilbud og ansøgninger om at kunne fungere som netværksplejefamilie efter barnets lov. Herudover nævner Ankestyrelsen ikke, hvilke konkrete sagsbehandlingsfrister der mangler at bliver offentliggjort.

Med henvisning til Ankestyrelsens brev den 20. juni 2025 vedrørende tilsynsudtalelsen om Odense Kommunes offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister, fremsender byrådet i Odense Kommune hermed sin udtalelse til sagen.

Odense Kommune anerkender, at der inden for få paragrafområder har manglet sagsbehandlingsfrister for ansøgninger på kommunens hjemmeside. Kommunen bemærker i den sammenhæng, at forvaltningerne har en skærpet opmærksomhed på at få fastlagt og offentliggjort sagsbehandlingsfrister i overensstemmelse med retssikkerhedsloven, retssikkerhedsbekendtgørelsen og Ankestyrelsens generelle udtalelse den 15. december 2023.

Forvaltningerne har fastsat sagsbehandlingsfrister for de ansøgninger, som Ankestyrelsen fremhæver mangler.

Forvaltningerne har derudover fastsat generelle sagsbehandlingsfrister, der gælder for sager, der ikke fremgår blandt de nuværende offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, og nye sagsområder, der opstår på grund af ændret eller ny lovgivning. Ældre- og Handicapforvaltningen har fastsat en generel sagsbehandlingsfrist på 4 uger for sager inden for lov om social service og ældreloven. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har fastsat en generel sagsbehandlingsfrist på 12 uger for sager inden for forvaltningens sagsområder. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har desuden fastsat, at sager hjemvist fra Ankestyrelsen vil have samme frist som fristen i den konkrete ansøgningssag indenfor det enkelte sagsområde. Børn- og Ungeforvaltningen har fastsat en generel sagsbehandlingsfrist på 12 uger for sager inden for lov om social service og barnets lov. Børn- og Ungeforvaltningen har desuden fastsat, at sager hjemvist fra Ankestyrelsen vil have samme frist som fristen i den konkrete ansøgningssag indenfor det enkelte sagsområde.

De manglende sagsbehandlingsfrister, som Ankestyrelsen har fremhævet i brevet den 20. juni 2025, findes herunder i tabel 1 og 2. Ansøgning om hjælp til sygeplejeartikler er placeret i Odense Kommunes Ældre- og Handicapforvaltning. Ansøgning om særlige klubtilbud er placeret i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Ansøgning om at fungere som netværksplejefamilie er placeret i Børn- og Ungeforvaltningen.

Tabel 1: Sagsbehandlingsfrister i forbindelse med lov om social service.

§	Lov om social service	Sagsbehandlingsfrist	Lovbestemt frist
§ 122	Ansøgning om hjælp til sygeplejeartikler	Op til 5 hverdage	Nej

Tabel 2: Sagsbehandlingsfrister i forbindelse med Barnets lov

§	Barnets lov	Sagsbehandlingsfrist	Lovbestemt frist
§ 82, stk. 2	Ansøgning om særlige klubtilbud	12 uger	Nej
§ 58, stk. 1	Ansøgning om at fungere som netværksplejefamilie	12 uger	Nej

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Bilag 1: Brev fra Ankestyrelsen vedrørende sagsbehandlingsfrister

Bilag 2: Sagsbehandlingstider for Beskæftigelses- og Socialforvaltningen 2025

Bilag 3: Sagsbehandlingstider for Børn- og Ungeforvaltningen 2025

Punkt 3: B-sag: Udvalgets ambitioner for at styrke børns læselyst – udarbejdelse af læseidealer

00.01.00-G01-36-25

Sagsresumé

På udvalgsmøde den 12. august 2025 drøftede udvalget deres ambitioner for indeværende udvalgsperiode for arbejdet med at styrke børns læselyst. Sagen udsprang af udvalgets drøftelser i forbindelse med Budget 2025 og Juni-Erklæringen, og bygger på ønsket om at fremme fællesskab og deltagelsesmuligheder i folkeskolen.

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget beslutte at forvaltningen skal udarbejde fælles læseidealer for det samlede skoleområde i Odense Kommune. Læseidealerne skal danne grundlaget for en fornyet og fælles retning for læseindsatsen i Odense Kommune. Læseidealerne bygger på den nyeste forskning og vil blive udarbejdet i efteråret 2025 i et samarbejde mellem UCL, biblioteket og skolernes læsevejledere og ledere. Udvalget vil blive præsenteret for læseidealerne på møde den 16. december 2025.

Læselyst ses som en nøgle til både social og faglig deltagelse og er vigtig for børns trivsel. Undersøgelser viser dog, at danske børns glæde ved læsning er faldende.

Effekt

Børn og unge bliver klar til fremtiden

Ved at udarbejde fælles læseidealer skaber udvalget et fornyet fokus og fælles retning for læseindsatsen, som styrker børns sprog, læring og trivsel. Det giver alle børn bedre forudsætninger for at indgå i fællesskaber, gennemføre en uddannelse og deltage aktivt i samfundet - og dermed blive godt rustet til fremtiden.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter at forvaltningen udarbejder fælles læseidealer for det samlede skoleområde i Odense Kommune.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Som en del af Budget 2025 og implementeringen af Juni-Erklæringen, har Børn- og Ungeudvalget fokus på at skabe en folkeskole, hvor alle børn har mulighed for at deltage og opleve sig som en del af fællesskabet i klassen. En vigtig vej til at sikre at alle børn er en del af både det faglige og sociale fællesskab er gennem læsning. Både som en færdighed, der skal mestres, og som en kilde til glæde, fordybelse, egenindsigt samt give et sprog til at forstå sig selv og verden igennem.

Udarbejdelse af læseidealer

På mødet den 12. august drøftede udvalget forskellige muligheder for at styrke børns læselyst. Som en del af drøftelserne blev der peget på muligheden for at udarbejde fælles læseidealer.

Med denne sag beslutter udvalget at igangsætte arbejdet med at udarbejde læseidealer. Arbejdet begynder i efteråret 2025 og foregår i et samarbejde mellem UCL (Efter- og videreuddannelse og Centret for Anvendt Skoleforskning), biblioteket og skolernes læsevejledere og ledere. Formålet er at formulere læseidealer, der bygger på den nyeste forskning på området, og som kan sætte tydelig retning for arbejdet med at styrke børns læselyst. De færdige læseidealer præsenteres på udvalgsmøde den 16. december 2025.

UCL vil løbende følge arbejdet med læseidealene og sideløbende udvikle et monitoreringssystem, der gør det muligt løbende at følge og reagere på elevernes læselyst.

Som opfølgning på læseidealene planlægges der kompetenceudvikling for dansklærere i skolernes ældste børnemiljø og ungemiljø (4.-7. årgang). Formålet er at styrke lærernes faglige viden og pædagogiske værktøjer, så de i højere grad kan understøtte elevernes læselyst.

De nye idealer skal desuden danne grundlag for lokale handleplaner, hvor skolerne blandt andet forpligtes til at drøfte læseindsatsen med skolebestyrelserne – med særligt med fokus på samarbejdet mellem skole og hjem. Dette vil samtidig understøtte ambitionen bag Budget 2025 og Folkeskoleløftet om at styrke og forny samarbejdet mellem skole og forældre.

Arbejdet med at styrke børns læselyst i Odense Kommune i dag

Børn- og Ungeforvaltningen har gennem de seneste år arbejdet med at styrke børns læselyst på forskellig vis. For eksempel har skoleafdelingen over de sidste fire år sat gang i kompetenceudvikling af medarbejdere i indskolingen, som tager udgangspunkt i den nyeste forskning om, hvad der fremmer begynderlæsningen. I foråret 2025 blev ”Projekt Boost Læseglæden” sat i gang med fokus på at styrke læseglæden hos alle 3. klasser i Odense Kommune. Det sker blandt andet gennem indkøb af nye, spændende bøger til fritidslæsning, som eleverne selv vælger.

Hen over udvalgets drøftelser omkring Budget 2025 og implementeringen af Juni-Erklæringen har udvalget udtrykt en særlig interesse for at styrke børns læselyst. Udvalget har i den sammenhæng været optaget af:

- Balancen mellem læsning i skolen og i hjemmet. Udvalget har tilkendegivet interesse for at forvaltningen ser på eksisterende praksis med et kritisk og nuanceret blik. Udvalget er optaget af balancegangen om at opfordre til læsning og lytning i hjemmet, men ikke opstille det som en daglig pligt, der kan opleves som en byrde for børn og familier.
- Sprog- og alfabettræning gennem leg fra børnehave og i skoletiden.
- Fysiske rammer, der giver eleverne mulighed for at finde ro og fordybelse. Prioritering af tid og plads der støtter børn i at komme i gang med læsning i et trygt og inspirerende læringsmiljø.
- Tæt samarbejde med byens biblioteker om at fremme læselyst og sikre børns adgang til en bred variation af bøger, der er inspirerende og giver børn lyst til at opdage verden. Samarbejde med biblioteker i både dagtilbud og skole.
- Støtte tilgængelighed for gode fortællinger for børn og familier, hvor det er svært at læse de gode fortællinger, og hvor lydbøger og oplæsning ad anden vej bliver kilden til barnets kendskab til glæde ved den gode fortælling.

Læsning som fundament for faglig og social udvikling

Evnen til at læse er forudsætningen for at indgå i stort set alle fag i skolen. Det er dermed en afgørende kompetence for at komme ud af folkeskolen med en afgangsprøve og muligheden for at gennemføre en uddannelse.

Når læsning rammesættes som en social aktivitet gennem inspirerende og hyggelige omgivelser styrkes læselysten. Når børn deler læseoplevelser, taler om bøger og anbefaler historier til hinanden, styrker det fællesskabet og samhørigheden. Gennem gode fortællinger får børn indblik i andre menneskers liv og perspektiver, hvilket fremmer empati og respekt for forskellighed. Samtidig skaber læsning og gode fortællinger et fælles sprog, der kan bygge bro mellem børn med forskellige baggrunde.

Der er faglig anledning til at styrke børns læselyst. Resultaterne fra den internationale læseundersøgelse PIRLS 2021 viser, at danske elevers læseglæde er faldet signifikant siden 2016. Danmark og Norge er de to lande ud af de 65 deltagende lande i undersøgelsen, hvor færrest elever svarer, at de rigtig godt kan lide at læse. Mange elever har lav tillid til deres egen læseforståelse, og både elever og forældre læser sjældnere i fritiden.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 4: B-sag: Kvalitet i dagtilbud

28.09.12-A00-1-25

Sagsresumé

Den 12. august 2025 drøftede Børn- og Ungeudvalget kvalitet i dagtilbud med udgangspunkt i en national kvalitetsundersøgelse.

Undersøgelsen viste blandt andet, at én ud af ti daginstitutioner har en 'god' kvalitet og dermed forventes at kunne gøre en positiv forskel for børn i udsatte positioner.

Undersøgelsen viste også, at der er stor forskel på kvaliteten i forskellige daginstitutioner, og at der tilmed er forskel på kvaliteten på de enkelte stuer i samme daginstitution.

På baggrund af drøftelsen kan udvalget med denne sag beslutte, hvilke lokale udviklingsbehov dagtilbudsområdet skal arbejde med for at højne kvaliteten i de kommunale dagtilbud.

Forvaltningen foreslår, at dagtilbudsområdet fokuserer på:

- Et tydeligt børnesyn
- Tydelig organisering af de voksne, og hvilket ansvar de har - hele dagen
- Tydelig faglig ledelse og fokus på de steder, hvor der er utilstrækkelig kvalitet
- Styrkelse af faglige kompetencer og dermed praksis omkring børnene
- Mulighed for forberedelsestid

Effekt

Børn- og unge bliver klar til fremtiden

Forskning viser, at de første år af et barns liv har en stor betydning for, hvordan barnet klarer sig senere i livet. En forbedret kvalitet i dagtilbud vil forbedre børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og derfor gøre børnene mere klar til den fremtid, de skal indgå i efter børnehaven.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter de foreslåede fokusområder.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget ændrede sagen til drøftelsessag.

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

På Børn- og Ungeudvalgsmødet den 12. august 2025 drøftede udvalget kvalitet i dagtilbud med udgangspunkt i den nationale kvalitetsundersøgelse for 3-5-årige børn.

Undersøgelsen viste blandt andet at:

- Der er stor forskel på kvaliteten i daginstitutionerne. Der er også forskel på kvaliteten på stuerne i samme daginstitution
- Én ud af ti daginstitutioner har en 'god' kvalitet - svarende til 9 %
- Seks ud af ti daginstitutioner har en 'tilstrækkelig' kvalitet – svarende til 63 %
- Tre ud af ti daginstitutioner har en 'utilstrækkelig' kvalitet – svarende til 28 %
- Én ud af ti daginstitutioner forventes at kunne gøre en positiv forskel for børn i udsatte positioner. Det kan fx være børn, der kommer fra et hjemmemiljø med mere sparsomme omsorgs- og udviklingsmuligheder.

Observationerne, som kvalitetsundersøgelsen bygger på, har tre fokusområder; Relationer, Leg og aktivitet samt Fysiske omgivelser. Børn- og Ungeudvalget var i drøftelsen af kvalitetsundersøgelsen særligt optaget af undersøgelsens resultater vedrørende relationer.

For fokusområdet relationer viser undersøgelsen, at personalet er imødekommende, men mangler opmærksomhed på anerkendelse og sensitivitet i samspillet med børnene. På knap halvdelen af stuerne reagerer personalet fx jævnlige eller oftere med irettesættelser. Derudover mangler børnene støtte til at danne relationer til og fællesskaber med hinanden, og konflikthåndtering sker ofte uden inddragelse af børnenes perspektiver.

I forhold til børn i udsatte positioner viser undersøgelsen, at det kun er på 2 % af stuerne, at personalet 'ofte' eller 'næsten altid' er opmærksomme på alle børns deltagelse – også børn i udsatte positioner.

For fokusområdet leg viser undersøgelsen, at børnene mangler bedre vilkår for at kunne udfolde og fortsætte legen, og at børnene mangler mere støtte til at udvikle gode lege med andre børn. Det er opmærksomheder, som også handler om børnenes mulighed for relationer og fællesskaber med andre børn.

Første del af kvalitetsundersøgelsen fra 2023 viste en lignende vurdering af kvaliteten i vuggestue og dagpleje for de yngste i alderen 0-2 år. Disse resultater blev drøftet i Børn- og Ungeudvalget i juni 2023.

Sammen med resultaterne af den nationale undersøgelse blev der præsenteret en række anbefalinger til både nationale og kommunale udviklingsbehov.

På baggrund af udvalgets drøftelser fremlægger forvaltningen denne sag, hvor udvalget kan beslutte, hvilke lokale udviklingsbehov dagtilbudsområdet skal arbejde med for at højne kvaliteten i de kommunale dagtilbud.

Forvaltningen foreslår, at dagtilbudsområdet fokuserer på:

Et tydeligt børnesyn

Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at et nært og tillidskabende pædagogisk personale skal give børnene nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig. Børn skal også inddrages og involveres, så de lærer at blive små demokratiske borgere.

Både relationerne mellem barn og pædagogisk personale og relationerne børnene imellem har betydning for børnenes trivsel og udvikling. Børn skal være omgivet af nærværende og omsorgsfulde voksne, som møder dem med positive forventninger, følger deres intentioner og interesserer sig for det, de er optaget af. Relationer og venskaber mellem børnene er afgørende, så alle børn oplever at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særligt betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale har et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet.

Tydelig organisering af de voksne, og hvilket ansvar de har - hele dagen

En gennemtænkt organisering giver de voksne mulighed for at opbygge stabile og kærlige relationer til børnene, som fungerer som en "sikker base" for læring og udvikling. Klare rutiner og ansvarsfordeling skaber forudsigelighed og tryghed, hvilket også er en grundlæggende forudsætning for, at børn kan trives og udforske, og ikke mindst for børn i udsatte positioner.

Tydelig faglig ledelse og fokus på de steder, hvor der er utilstrækkelig kvalitet.

En faglig leder sætter en tydelig og fælles faglig retning, understøtter og udvikler medarbejdernes faglige kompetencer og driver etableringen af professionelle læringsfællesskaber og en stærk evalueringskultur. Dette øger medarbejdernes arbejdsglæde og motivation og fører til en fælles forståelse af, hvad god kvalitet er.

Styrkelse af faglige kompetencer og dermed praksis omkring børnene

Fra 2025-2027 gennemføres et kompetenceudviklingsforløb i "hverdagsevaluering" til medarbejdere i samtlige børnehuse og dagplejen i Odense Kommune. Forløbet skal styrke medarbejdernes evne til at se kritisk på egen praksis og se muligheder for at justere den, så de møder og støtter børnenes forskellige behov for omsorg, trivsel og udvikling.

I 2026 påbegyndes kompetenceudvikling om deltagelse, relationer og mestring under Stærke børnefællesskaber.

Derudover udbydes der fortsat uddannelse i faglig ledelse for nye daglige pædagogiske ledere.

Mulighed for forberedelsestid

Udvalget spurgte ved drøftelsen i august, om hvad det vil koste, hvis man skal tilbyde forberedelsestid til pædagogerne. Forvaltningen har set på omkostningerne ved at give en times forberedelsestid til alle pædagoger eller de pædagoger, som er ansat på fuld tid.

1 times forberedelsestid til alle pædagoger vil medføre en nettoudgift på 13,4 mio. kr. i 2026-pl.
1 times forberedelse til alle pædagoger på fuldtid vil medføre en nettoudgift på 3,8 mio. kr. i 2026-pl.

Der er i beregningen taget højde for lønudgifter, forældrebetaling, tilskud til forældrebetaling og tilskud til private pasningstilbud.

Næste skridt

Afhængig af udvalgets beslutning, vil dagtilbudsafdelingen fremlægge en plan for, hvordan der vil blive arbejdet med fokusområderne, hvilke eksterne eksperter der skal inddrages, og hvordan udviklingen kan følges.

Ovenstående fokusområder er beskrevet med afsæt i følgende kilder:

- Børne- og Socialministeriet. (2018). *Den styrkede pædagogiske læreplan – Rammer og indhold*: Det fælles pædagogiske grundlag.
- BUU. (2024). *Det gode børneliv i Odenses dagtilbud: Tid og ro til at lege og gro*: Børn- og Ungeudvalgets hyrdebrev til forældrebestyrelser og dagtilbudsledere.
- BUU. (2022). *Barn i Odense – En fælles politisk vision for et godt børneliv*: Børn- og Ungeudvalget
- EVA. (2017). *Kvalitet i dagtilbud - Pointer fra forskning*: Danmarks Evalueringsinstitut.
- EVA. (2024). *Pædagogfaglig ledelse i dagtilbud*: Danmarks Evalueringsinstitut. Et partsprojekt mellem KL og BUPL.
- VIVE. (2021) *Vidensopsamling om faglig ledelse på dagtilbudsområdet*: Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd. Udarbejdet for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK)

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 5: B-sag: Godkendelse af arbejdstilgang i forbindelse med kapacitetsudvidelser

28.06.00-K07-1-25

Sagsresumé

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget beslutte en ny politisk og administrativ arbejdstilgang til institutionsstrukturen for dagtilbudsområdet i perioden 2025–2035. Arbejdstilgangen er kendetegnet af en agil og fleksibel tilgang til planlægning og anlæg, hvilket giver mulighed for fokuserede tilpasninger i takt med ændringer i befolkningsprognoser, gældende bygningsreglementer og lokale kapacitetsbehov. Midler til kapacitetsudvidelser frigives gradvist henover de kommende år.

Der forventes behov for ca. 800 nye dagtilbudspladser frem mod 2035, hvoraf der allerede er truffet beslutning om etablering af 227. Der er aktuelt resterende 304 mio. kr. i Velfærdens Fundament til finansiering af kapacitetsudvidelser. Forvaltningen vurderer, at der er behov for yderligere finansiering for at etablere tilstrækkelig kapacitet i henhold til de aktuelle befolkningsprognoser.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender den nye arbejdstilgang til institutionsstruktur for dagtilbudsområdet i perioden 2025-2035.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Den 26. august drøftede Børn- og Ungeudvalget en ny politisk og administrativ arbejdstilgang til institutionsstrukturen for dagtilbudsområdet i perioden 2025-2035, som i denne sag lægges frem til godkendelse.

Med institutionsstrukturen for 2020-2025 blev der lagt en detaljeret plan for byggerier over en årrække. Undervejs var der behov for at lave flere ændringer i planen for at tilpasse den til blandt andet nye forhold omkring mulige byggegrunde, forskydninger i det forventede kapacitetsbehov på tværs af kommunen og andre relevante faktorer.

Med afsæt i erfaringerne fra den tidligere institutionsstruktur anbefales en ny arbejdstilgang til arbejdet med institutionsstrukturen for 2025-2035. Arbejdstilgangen bygger på fastlæggelse af de store linjer for behov for kapacitetsudvidelse og med løbende konkretisering af aktuelle og presserende behov. Med en sådan tilgang fastlægges en agil plan, og der sikres rum til fleksibilitet, der kan imødekomme ændringer i befolkningsprognoser, gældende bygningsreglement, behov for kapacitetsomlægninger med videre.

Herudover præsenteres et overblik over det forventede kapacitetsbehov for 2025-2035 samt hvilke kapacitetsudvidelser det peger på.

Ny politisk og administrativ arbejdstilgang for institutionsplan for dagtilbudsområdet

Institutionsplanen fastlægger behov for kapacitetstilpasninger på dagtilbudsområdet. Der er tre former for kapacitetstilpasninger (Figur 1):

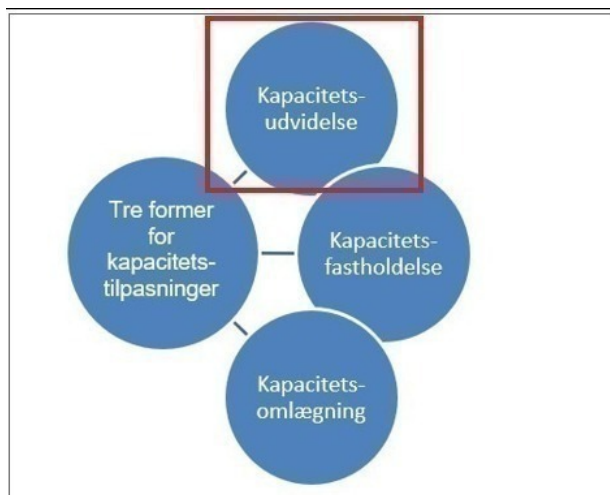
- Kapacitetsudvidelser, som finansieres af midler fra "Velfærdens Fundament" og sker på baggrund af udviklingen i befolkningsprognosen.
- Kapacitetsfasholdelse, som sikrer at den eksisterende kapacitet fastholdes fx ved ændringer i bygningsreglementet.
- Kapacitetsomlægninger, som dækker over, at eksisterende kapacitet skal anvendes på anden måde. Det kan fx være ved politiske beslutninger som for eksempel ændringer i alderen for børnehavestart eller omlægning af Forårs SFO.

De tre typer af kapacitetstilpasninger er indbyrdes afhængige og kan påvirke hinanden. Selvom de er tæt forbundne, adskiller de sig fra hinanden i forhold til formål, økonomi og beslutningskompetencen, hvilket gør det relevant at skelne imellem dem. Opdelingen sikrer overblik over finansiering, tidsplaner og beslutningsgange. Eksempelvis er der for nuværende ikke afsat midler til kapacitetsfasholdelse eller til kapacitetsomlægning i "Velfærdens Fundament".

Med den nye politiske og administrative arbejdstilgang lægges der en langsigtet plan for kapacitetsudvidelser, der giver et overordnet billede af det fremtidige kapacitets- og finansieringsbehov. Detaljerede planer for kapacitetstilpasninger i et kortere perspektiv udarbejdes løbende hen over perioden og vil kræve, at der sker en bredere afdækning af de lokale forhold. Når der udarbejdes konkrete forslag til kapacitetsudvidelser vil der være fokus på at finde kreative og fleksible løsninger. Det vil være en prioritering at nye pladser etableres, så det er muligt at omdanne fx småbørnspladser til børnehavepladser og lignende. Dette giver mulighed for smidigt at tilpasse planen til opdaterede befolkningsprognoser og påvirkninger fra de to andre typer kapacitetstilpasninger (kapacitetsfastholdelse og kapacitetsomlægning).

Den nye arbejdstilgang betyder, at den politiske frigivelse af midler til kapacitetsudvidelser vil ske gradvist efterhånden som behovene konkretiseres.

Figur 1:

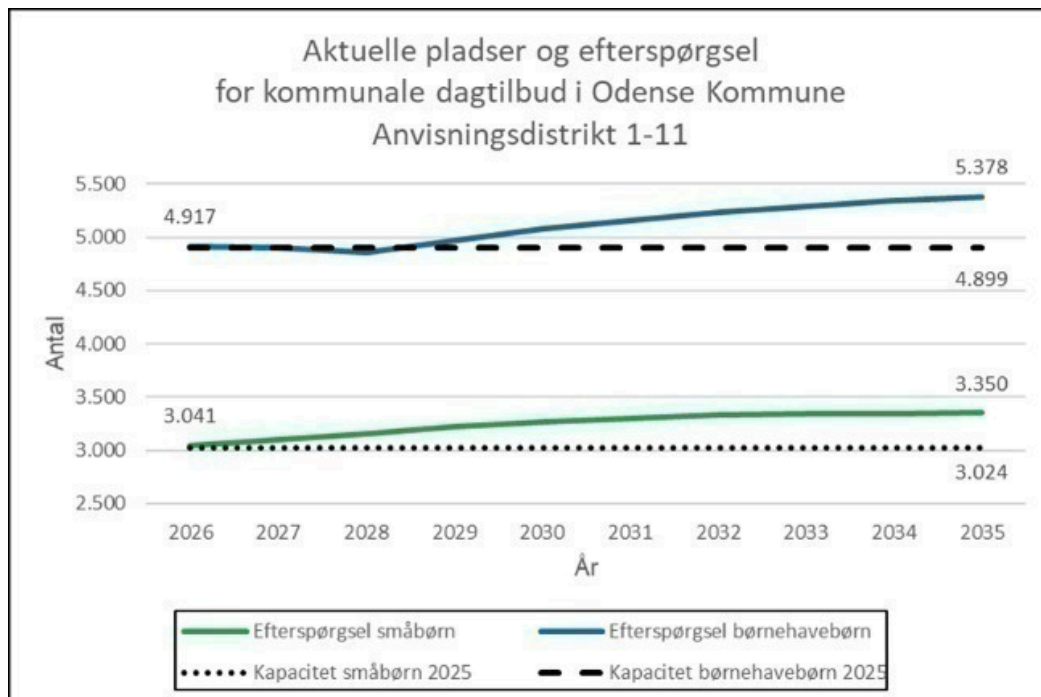
Forventet kapacitetsbehov i perioden 2025-2035

Behovet for flere dagtilbudspladser i perioden 2025-2035 er vurderet ud fra befolkningsprognosen, som blev præsenteret for udvalget den 20. maj 2025.

I Figur 2 illustreres det, hvordan behovet for dagtilbudspladser forventeligt udvikler sig i perioden 2025-2035 sammenholdt med den aktuelle kapacitet. Opgørelsen er lavet på henholdsvis småbørnspladser (vuggestue og dagpleje) og på børnehavepladser. Samlet set vurderes et kapacitetsbehov indtil 2035 på yderligere ca. 800 dagtilbudspladser fordelt på 325 småbørnspladser og 480 børnehavepladser.

Da det er svært at rekruttere dagplejere i de geografiske områder, hvor der kommer til at mangle kapacitet, er der arbejdet ud fra, at pladserne primært skal findes i vuggestuer.

Figur 2:

Overordnet plan for kommende kapacitetsudvidelser

For at imødekomme behovet for etablering af 800 nye dagtilbudspladser er der behov for kapacitetsudvidelser i de dele af kommunen, hvor behovet forventes at opstå.

Der er med Velfærdens Fundament allerede besluttet og udmøntet midler til byggerier, der vil etablere 227 dagtilbudspladser:

- 11 pladser i Søhus Børnehus, så huset rummer dobbelte ressourcepladser, Odense N (2023-2024)
- 68 pladser i Næsbyhovedgård og Ærtebjerggård, Odense N (2024-2026)
- 48 pladser i Bolden Børnehuse, Odense S (2024-2026)
- 100 pladser i Pårup Børnehus, Odense NV (2025-2027)

Dette resulterer i et behov for yderligere ca. 570 dagtilbudspladser i perioden 2025-2035, som der for nuværende ikke er besluttet etablering af. Forvaltningen vurderer på baggrund af nuværende befolkningsprognose at der vil blive behov for følgende byggerier over perioden:

- Ca. 100 pladser i Odense S (2026-2028)
- Ca. 100 pladser i Odense SV (2026-2028)
- Ca. 40 pladser evt. som tilbygning til eksisterende børnehus, Odense NV (-2029)
- Ca. 100 pladser i Odense C (-2029)
- Ca. 100 pladser i Odense C (-2031)
- Ca. 100 pladser i Odense C (-2033)
- Ca. 30 pladser som på nuværende tidspunkt er meget geografisk spredt. En konkret vurdering af placeringen følger, når befolkningsprognosen kommer tættere på.

Udover det estimerede antal pladser i byggerierne fremgår det i parenteser, hvornår byggerierne estimeres at stå klar for løbende at nå det nødvendige antal pladser i forhold til befolkningsprognosen.

Finansiering af kapacitetsudvidelser

Oprindeligt var der afsat 470 mio. kr. til kapacitetsudvidelser på dagtilbudsområdet i Velfærdens Fundament.

Indtil i dag er der anvendt ca. 135 mio. kr. til etablering og understøttelse af 227 nye pladser. Herudover er forligspartierne bag Velfærdens Fundament enige om at omprioritere i alt 31,5 mio. kr. til Aktiv Fritid, da prognoserne på daværende tidspunkt ikke viste samme behov for etablering af pladser. Denne omprioritering blev besluttet og udmøntet af Odense Byråd den 7. maj 2025.

Samlet set er der i alt ca. 304 mio. kr. tilbage til kapacitetsudvidelser på dagtilbudsområdet. Udover midlerne til kapacitetsudvidelser er der også midler til vedligehold af børnehuse. Næste portion af vedligeholdsmidler forventes

udmøntet i sag i efteråret 2025.

Finansiering til de ca. 570 dagtilbudspladser kan frigives løbende gennem Velfærdens Fundament. Baseret på erfaringer fra tidligere byggerier, er det dog forvaltningens forventning, at der kan blive behov for yderligere finansiering for at dække det fulde kapacitetsbehov i 2035.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune

Punkt 6: B-sag: Opsamling på udvalgsperioden 2022-2025 - udvalgets interesser og politiske udtryk

00.01.00-A00-76-24

Sagsresumé

På Børn- og Ungeudvalgsmøde den 12. august 2025 drøftede udvalget det politiske aftryk, de har sat i valgperioden 2022-2025. Formålet er at samle op på de sidste fire års arbejde, herunder hvilket fokus udvalget har haft og hvad der særligt har optaget udvalget. Med denne sag godkender udvalget opsamlingen på udvalgsperioden.

Opsamlingen skal afspejle hvad udvalget er særligt stolte af, hvilke forandringer de har været med til at sætte i gang, og hvilke resultater der skal fremhæves. Vedhæftet i bilag er en bruttoliste over de mange forhold udvalget har arbejdet med og sagsteksten opstiller en mere tematisk tilgang til udvalgets fokusområder.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender opsamlingen af udvalgets fokusområder i indeværende valgperiode 2022-2025.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Som opsamling på udvalgsperioden 2022-2025 får udvalget lejlighed til at samle op på de sidste fire års arbejde. Opsamlingen afspejler hvilket fokus udvalget har haft og hvad udvalget har været særlig optaget af. Sagen rummer eksempler på nogle af de beslutninger, som udvalget har truffet, men også de nationale initiativer og bevægelser, som har fyldt i perioden, og som udvalget har været med til at følge i den lokale forberedelse, eksempelvis Barnets Lov.

Udvalgets arbejde med at sætte retning for det gode børneliv

I januar 2022 havde Børn- og Ungeudvalget sin første indledende drøftelse om udvalgets ambitioner og særlige fokusområder for udvalgsperioden. Her var udvalget enige om at arbejde hen imod et fælles ståsted, der kan sætte retning for det gode børneliv set fra børnene, de unges og familiernes perspektiv. Det fælles politiske ståsted er formet gennem visionen "*Barn i Odense – en fælles politisk vision for et godt børneliv*", som beskriver, at et godt børneliv indeholder en tryk familie, nærværende voksne, gode venner og frihed til at være sig selv.

I udarbejdelsen af visionen har udvalget haft særlig fokus på at få børnenes og familiernes perspektiv. Således bygger udvalgets vision på en række børnestemmer fra forskning, egne undersøgelser og viden fra andre kommuner. Derudover blev forskere og fagpersoner også inddraget under udarbejdelsen af visionen efter ønske fra et samlet udvalg.

Med visionen som fundament, har udvalget fokuseret bredt på forskellige temaer og konkrete indsatser for at sikre det gode børneliv i Odense. Eksempler på udvalgets arbejde i udvalgsperioden vil blive udfoldet i nedenstående.

Optaget af kvalitet, læring, trivsel og stærke børnefællesskaber

I forlængelse af det fælles ståsted har udvalget i perioden haft bredt fokus på at skabe kvalitet i Odenses dagtilbud, skoler, fritidstilbud og indsatser i Familie og Forebyggelse, så indsatser og tilbud skaber størst mulig værdi for børn, unge og familier. Her har *Stærke børnefællesskaber* med deltagelsesmuligheder for alle har været omdrejningspunkt og sikre, at flere børn kan gå i de almene skoler og dagtilbud. Blandt andet har udvalget været på en politisk vidensrejse, hvor udvalget over en række temamøder blev præsenteret for udvalgte nøgletal om visitation og segregering af børn i dagtilbud

og skole, tilbud og fysiske rammer, børnesyn, samarbejde, fagligheder samt andre kommuners arbejde med stærke børnefællesskaber.

At løfte kvaliteten i dagtilbud og skoler i Odense og skabe stærke børnefællesskaber har været gennemgående i hele udvalgsperioden, og en dagsorden som udvalget har arbejdet med og omsat på mange forskellige måder. Udvalget har været optaget af *minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet* og at der er uddannede og fagligt dygtige medarbejdere.

I "*Juni-Erklæringen*" har udvalget også afsat midler til at ansætte flere pædagogiske medarbejdere i indskoling, for at sikre, at der flere voksne omkring børnene i Odenses dagtilbud og skoler. Som en vigtig del af det, har udvalget arbejdet med at styrke PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) gennem en nyorientering og nytænkning, så medarbejderne kan bruge tid og kompetencer tættere på de professionelle i skolerne og børnene. Alt sammen med det formål at skabe bedre deltagelsesmuligheder for alle børn.

Ud over de styrkede indsatser omkring børnene og de professionelle i dagtilbud og skoler, har udvalget også haft fokus på at skabe fællesskaber gennem fælles oplevelser og kulturelle aktiviteter. Derfor har udvalget afsat midler til en række initiativer, som skal sikre, at alle elever får adgang til inspirerende og meningsfulde oplevelser i løbet af deres skoletid. Det betyder blandt andet, at alle elever skal opleve mindst én lejrskole, og at de hvert år får mulighed for at deltage i mindst én koncert, ét museumsbesøg og en teaterforestilling. Derudover har udvalget investeret i 30.000 nye bøger til skolerne, som skal styrke elevernes læselyst og læsefærdigheder.

For at værne om det gode klassefællesskab, er det nogle gange nødvendigt at sætte ind med en ekstra indsats. Derfor har udvalget oprettet et *akut timeout-tilbud* for elever i 0.-3. klasse og et timeout-tilbud for elever i 4.-9. klasse på en anden fysisk matrikel, end der hvor eleven har sin faste skolegang. Tilbuddet er målrettet elever, som udviser grov grænseoverskridende adfærd. Formålet er at skabe ro omkring de børn, som har oplevet grænseoverskridende adfærd, samt give alle parter mulighed for at komme godt videre og deltage i skolens fællesskaber.

Udvalget har været optaget af at definere, hvad der kendetegner *et godt børneliv i Odenses dagtilbud*. Udvalget sendte et hyrdebrev ud til forældrebestyrelser og lederteams i dagtilbuddene i Odense, med en opfordring til at forholde sig til, hvordan man lokalt vil arbejde med 'Det gode børneliv'. Her peges der på at et godt dagtilbud skal give plads til leg og venskaber, at barndommen har værdi i sig selv, og at børnenes hverdag skal skabes i samarbejde med børnene.

Med det stigende antal børn der kommer i Odense Kommune i fremtiden, er der behov for mere plads, så alle børn har gode rammer at vokse op i, at lege i og lære i – også i fremtiden. Derfor har udvalget etableret *nye børnehuse til byens mindste børn* med fokus på fem centrale områder: indeklima og arbejdsmiljø, motorik, indretning og læringsmiljøer samt udeområder.

Odense Byråd har nedsat en *Taskforce på skoleområdet* for at forbedre elevernes trivsel og motivation. Skoleglæde og at skabe stærke, lokalt forankrede folkeskoler har været centralt for udvalget i omsætningen af de 32 anbefalinger som udsprang af Taskforcen. Også i arbejdet med omsætning af intentionerne i "*Juni-Erklæringen*", som er retningssættende for det kommende løft af kvaliteten i folkeskolen med budget 2025, har udvalget været med til at sikre, at folkeskolen stadig (og for endnu flere) er det foretrukne valg for Odenses børn og forældre i fremtiden.

Odenses skoler skal være attraktive for børn og unge og de skal have mulighed for at lære gennem mere varieret og afvekslende undervisning. Derfor har udvalget blandt andet indført *civil praktik og juniormesterlære*, hvor udskolingselever fremover kan lære praktiske færdigheder og håndværk gennem mesterlæreordninger.

For udvalget er byens fritidstilbud meget mere end blot et sted at være efter skole. Her skal alle børn møde et varierende og inspirerende miljø, der imødekommer en bred vifte af interesser for børn. Med udvalgets vision "*Sammen om mangfoldig fritid*", har udvalget sat fokus på at skabe fritidspædagogiske tilbud, hvor børn og unge kan udvikle sig i trygge og bedømmelsesfrie miljøer.

I oktober 2022 sendte udvalget et *hyrdebrev til folkeskolerne i Odense*. Her opfordrede de skolerne til at tage en drøftelse om, hvordan man pædagogisk og didaktisk skal forholde sig til skærme i skoletiden. I udvalgsperioden har det nationale fokus på skærme også medført en ændring af dagtilbudsloven, således at skærme ikke bruges i dagtilbud for 0-2-årige og kun af medarbejdere i dagtilbud for 3-6-årige til faglige formål.

Børn skal lære at indgå i fællesskaber og i samfundet. Børn skal præsenteres for verden omkring dem, så de kan opleve at være forbundet med noget stort - den verden, de er en del af. Med vedtagelsen af "*Dannelse – en politisk strategi for børn og unge i Odense*", har udvalget sat en tydelig retning for børns dannelse, som handler om at lære at begribe sig selv og på egen hånd med mod, nysgerrighed, vedholdenhed og ikke mindst medmenneskelighed til at møde fællesskaberne og verden, som alle mennesker er del af.

Sproget er afgørende for at indgå i fællesskaber og en forudsætning for børns videre dannelse og uddannelse. Derfor har udvalget netop også påbegyndt en drøftelse af, hvordan læselysten blandt børn i dagtilbud og skoler kan øges.

Fokus på inddragelse

På nationalt plan er *Barnets Lov* blevet vedtaget, med fokus på børns ret til at blive hørt og inddraget i deres egen sag. Inddragelse af børn, unge og forældre har også været et centralt fokus for udvalget, som blandt andet også har valgt at ændre den tidligere form for dialog med forældre, i form af en kontaktudvalgsstruktur, til *en mere varieret og temabaseret dialogform med forældre*. I 2025 nedsatte udvalget eksempelvis en sparringsgruppe med forældre til børn i indskolingen og arrangerede en temaaften for forældre i dagtilbud og skoler med fokus på forældresamarbejde.

Udvalget har gennem hele perioden lagt stor vægt på at inddrage børns stemmer og belyse de politiske dagsordener fra både barnets og familiens perspektiv. Derudover har udvalget været interesseret i at få inspiration udefra i form af oplægsholdere og eksperter for at blive klogere på forskellige emner med det formål at skabe størst værdi for byens børn og unge. Det har særligt vist sig gældende i arbejdet med dannelsesstrategien, hvor både børn, unge og forældre stemmer har været inddraget i temadrøftelser og i en større afsluttende dannelsesdebat med deltagelse af både unge, forældre, frivillige og fagpersoner.

Under udarbejdelsen af udvalgets vision 'Barn i Odense', var børnestemmer ligeledes tungtvejende i forhold til at nå frem til visionens fire hovedtemaer. Også under den politiske vidensrejse om stærke børnefællesskaber havde udvalget virtuelt besøg fra Københavns Kommune og besøg af oplægsholdere i form af eksperter og fagprofessionelle, som var med til at give perspektiver på dagsordenen. Udvalget var desuden på besøg på Dalumskolen og i en række af Odenses dagtilbud.

Fremme trivsel blandt børn og familier

Det har været vigtigt for udvalget, at der gribes ind, når et barn mistrives. Gennem vedtagelsen af et *let tilgængeligt behandlingstilbud* har udvalget prioriteret at gøre det nemmere for børn og familier at få den rette støtte uden behov for henvisning. Med videreførelsen af *FAMKO-projektet* kan gravide og småbørnsfamilier fortsat tilbydes ekstra omsorg og støtte gennem graviditeten og barnets første leveår.

Børn og unges fremmøde i skolen er en væsentlig forudsætning for deres læring, trivsel og sociale relationer. For at identificere og hjælpe elever med skolefravær har udvalget oprettet et *skolefraværsteam*, så hver enkelt elev får de bedste betingelser for at udnytte sit fulde potentiale og lykkes i eget liv.

Økonomisk balance

Der skal leveres service af høj kvalitet til byens børn, unge og familier. Derfor har udvalget vedtaget en *tidssvarende budgettildelingsmodel på skole- og dagtilbudsområdet*, der skal understøtte arbejdet med minimumsnormeringer i dagtilbud og sikre en retfærdig fordeling af ressourcer på skoleområdet. Således har udvalget været med til at sikre en ansvarlig økonomistyring både nu og i fremtiden.

I bilag 1 fremgår en bruttoliste med de beslutninger, drøftelser og forskellige indsatser, som har været behandlet på udvalgs møder i indeværende valgperiode,

Opsamling på udvalgets arbejde i anden halvdel af 2025

Udvalget vil i efteråret få forelagt en sag, der samler op på de drøftelser og beslutninger, der har præget udvalgets arbejde i anden halvdel af 2025.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 - Bruttoliste

Punkt 7: B-sag: Mindre justeringer af skoledistrikter

17.00.00-G01-48-25

Sagsresumé

Denne sag handler om mindre justeringer af skoledistrikter forskellige steder i Odense Kommune.

På udvalgsrådet den 17. juni 2025 blev udvalget præsenteret for 25 mindre justeringer af skoledistrikter i kommunen. Justeringerne tager afsæt i en grundlæggende præmis om, at distriktsændringerne ikke får betydning for nuværende børn i den skolepligtige alder. Justeringerne er en konsekvensrettelse i forhold til, hvordan de enkelte lokalområder har udviklet sig de senere år som følge af boligudbygning, m.m.

Udvalget besluttede på udvalgsrådet at sende de foreslåede justeringer af skoledistrikterne i høring i de pågældende skolebestyrelser.

Der er indkommet høringssvar fra 3 skolebestyrelser (et fra Højmeskolen og ét fælles høringssvar fra skolebestyrelserne på Agedrup og Seden Skole), som er vedhæftet i bilag 1 og bilag 2.

Med denne sag skal udvalgt endeligt vedtage de foreslåede justeringer af skoledistrikterne i kommunen.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter at vedtage de foreslåede justeringer af skoledistrikterne i kommunen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

I takt med den fortsatte boligudbygning i Odense Kommune har Børn- og Ungeforvaltningen i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen gennemgået alle skoledistrikterne. I den forbindelse er der identificeret forskellige steder i byen, hvor skoledistrikterne ikke er opdateret i takt med den boligudbygning, der har været. Derudover er der også nogle steder i byen, hvor afgrænsningen af skoledistrikterne er blevet justeret, så der er større sammenhæng til det opdaterede vejnet m.m.

På udvalgsrådet den 17. juni 2025 blev udvalget præsenteret for 25 mindre justeringer af skoledistrikter i kommunen, som udvalget besluttede at sende i høring i de pågældende skolebestyrelser.

Høringssvar fra skolebestyrelserne

Der er indkommet høringssvar fra 3 skolebestyrelser (et fra Højmeskolen og ét fælles høringssvar fra skolebestyrelserne på Agedrup og Seden Skole), som er vedhæftet i bilag 1 og bilag 2.

Skolebestyrelsen på Højmeskolen bakker op om den foreslåede justering af deres skoledistrikt.

Skolebestyrelserne på Agedrup og Seden Skole bakker op om de foreslåede justeringer af deres skoledistrikter. Derudover rejser de to skolebestyrelser en opmærksomhed ift. de to skoledistrikters proportioner set i forhold til hinanden, og at

fremtidige boligudbygningsområder med fordel kan balanceres bedre ift. de to skolars kapacitet. Desuden fremfører de to bestyrelser, at skoledistrikternes demografi bør være med i afgrænsningen af de respektive skoledistrikter.

Forvaltningen tager opmærksomhederne med i det løbende arbejde med at sikre, at skoledistrikterne i kommunen er afgrænset på den mest hensigtsmæssige måde, men det er ikke inde for rammerne af denne sag, at adressere opmærksomhederne, da det alene er de forslåede justeringer af skoledistrikterne, der har været i høring. Såfremt der er et politisk ønske om at undersøge de to skoledistrikter nærmere, vil der skulle igangsættes en særskilt analyse, hvor man kan gå mere i dybden med prognoser, boligudbygning, og demografisammensætning ift. afgrænsningen af de to skoledistrikter. Forvaltningen gør i den sammenhæng opmærksom på, at skoledistriktsændringer traditionelt set har udløst kritik fra de borgere, der bliver berørt af de konkrete ændringer - eksempelvis i form af skoletilhørsforhold.

Endelig vedtagelse af de forslåede justeringer af skoledistrikterne i kommunen

På baggrund af de indkomne høringssvar vurderer forvaltningen, at de forslåede 25 mindre justeringer af skoledistrikterne i kommune skal gennemføres.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Bilag 1 - Høringssvar fra skolebestyrelsen på Højmeskolen

Bilag 2 - Høringssvar fra skolebestyrelserne på Agedrup og Seden Skole

Punkt 8: C-sag: Pladsanvisning på dagtilbudsområdet

28.00.00-A26-1-25

Sagsresumé

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget drøfte muligheder for omlægning af nuværende praksis for anvisning af dagtilbudspladser i Odense Kommune. Sagen er en opfølgning på en initiativretssag rejst af udvalgsmedlemmerne Birgitte Nørrelund og Rikke Beider den 3. juni 2025.

Sagen belyser initiativretssagen ud fra fire centrale forhold: anvisningskriterier, online booking og justering, anciennitet for tilflyttere og løbende brugerundersøgelse til forbedring af anvisning af pladser.

De fire centrale forhold belyser til sammen de syv ønskede forbedringer til anvisning af pladser under hensyntagen til balancen mellem retfærdighed og fleksibilitet i tildelingen, og hvordan tilflyttere kan stilles mere lige med borgere med bopæl i kommunen.

Udvalget skal drøfte, om der er grundlag for at arbejde videre med én eller flere af de foreslåede omlægnings.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter mulige omlægnings af den nuværende praksis for anvisning af dagtilbudspladser.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Den 3. juni 2025 godkendte Børn- og Ungeudvalget en initiativretssag fra udvalgsmedlemmerne Birgitte Nørrelund og Rikke Beider, som beskrev forældres oplevelser med Pladsanvisningens praksis. Formålet med at rejse initiativretssagen var at styrke Pladsanvisningen og opnå følgende forbedringer:

1. Online baseret system
2. Fuld gennemsigtighed for forældrene, hvor alle rettigheder og regler som fx søskendegaranti er synlige og transparente
3. Mulighed for brugerændringer online, hvis fx anden institution eller senere anvisning ønskes
4. Meget begrænset mulighed for særregler eller manuelle justeringer af enkelte børns muligheder og indplacering. Skal dette i sjældne tilfælde ske, skal der udarbejdes ledelsesprocedurer herfor
5. Ventelister, indplacering og anden vigtig viden skal fremgå tydeligt
6. Anciennitet for tilflyttere fra andre kommuner overføres til Odense Kommune
7. Løbende brugerundersøgelse der benyttes til forbedring af Pladsanvisningen

Sagen har til formål at belyse de centrale forhold, der er rejst i initiativretssagen, herunder en kortlægning af den nuværende praksis og en vurdering af mulige justeringer.

Anvisningskriterier

Odense Kommune oplever generelt at der er pres på kapaciteten i byens børnehuse og dagplejere. Der er geografisk udsving, og særligt i nogle områder af kommunen opleves det udbudte antal pladser ikke at imødekomme det antal børn, som er skrevet op til en plads. Anvisningskriterierne er retningsgivende for den prioritering af tildeling af pladser, som Pladsanvisningen foretager med blik for at minimere tomgang af pladser og imødekomme familiernes ønsker om opstart, geografisk placering mv.

I dette afsnit præsenteres den anvendte proces for tildeling af pladser og adresserer forhold nr. 2, nr. 4 og nr. 5 fra initiativretssagen vedrørende henholdsvis gennemsigtighed, anvisningskriterier og ventelister .

De nuværende anvisningskriterier er politisk besluttet den 22. januar 2019, hvor det sjette kriterie blev tilføjet. Udvalget har sidenhen genbesøgt kriterierne uden at beslutte at ændre noget.

Anvisningskriterierne er i dag:

1. Børn med særlige behov, der er udredt af anden faggruppe
2. Børn med søskendefordel
3. Upassede børn med højeste anciennitet – inden for eget anvisningsdistrikt
4. Upassede børn med højeste anciennitet – uden for eget anvisningsdistrikt
5. Hensynet til børnesammensætningen i pasningstilbuddet
6. Børn med højest anciennitet, der allerede har en aldersvarende plads og som står på venteliste til pladsskifte

Anvisningskriterierne og anciennitet ligger altid til grund for et match mellem et barn og placering i et dagtilbud.

Med afsæt i anvisningskriterierne er praksis i dag, at forældre i Odense Kommune skriver deres børn op til en plads i dagtilbud i Pladsanvisningens online-baserede selvbetjeningsløsning. Opskrivning kan ske, når barnet er tildelt et CPR-nummer. I selvbetjeningsløsningen angiver forældrene en ønsket opstartsdato samt 1-3 konkrete ønsker til dagtilbud. Når barnet er skrevet op, starter optjeningen af anciennitet, dog tidligst fra barnet er én måned.

To måneder inden den ønskede opstartsdato matches de ledige pladser med ønskerne til plads. Tildelingen sker ud fra en kombination af optjent anciennitet og anvisningskriterierne. Anvisningskriterier tilsiger, at børn med særlige behov har forrang efterfulgt af børn med søskende i et dagtilbud. Det betyder, at i nogle tilfælde vil et barn med lavere anciennitet få fortrinsret på grund af anvisningskriterierne.

Hvis det ikke er muligt at tilbyde en af de ønskede pladser, kontakter Pladsanvisningen familien for at afdække alternative løsninger. I dialogen forsøger Pladsanvisningen at imødekomme familiens behov, herunder ift. bopæl, forældrenes arbejdsplads og muligheden for at ændre opstartsdatoen. Målet er at finde den bedst mulige løsning for familien inden for de gældende retningslinjer.

Denne praksis skal kombinere en transparent og retfærdig fordeling af dagtilbudspladser i henhold til anvisningskriterierne med individuelle hensyn.

Online booking og justering

I dette afsnit adresseres forhold nr. 1 og nr. 3 fra initiativretssagen.

Pladsanvisningen anvender i dag en online-baseret løsning, hvor forældre digitalt kan skrive sig på en venteliste til de pladser, de ønsker. Når tiden for den ønskede opstart nærmer sig, matcher Pladsanvisningen manuelt ledige pladser med forældrenes ønsker med udgangspunkt i den optjente anciennitet og anvisningskriterierne.

I de tilfælde, hvor det ikke er muligt at tilbyde forældrene en ønskeplads, ringer Pladsanvisningen forældrene op for at præsentere alternative løsninger. I dialogen med forældrene ses der fx nærmere på andre typer af pladser, andre nærliggende pasningstilbud eller ændring af den ønskede opstartsdato.

Forældrene kan til enhver tid ændre deres ønsker og se deres nummer på ventelisten i den online-baserede løsning. De vil dog ikke kunne se oplysninger om andre børn, herunder om et andet barn har en ældre søskende i det ønskede børnehus og dermed kan få fortrinsret til den ledige plads.

Alternativ til opskrivning på venteliste

Som alternativ til den online-baserede løsning kan man som kommune anvende en online "book selv"-løsning. I en sådan løsning præsenteres forældrene for en oversigt over ledige pladser, og de kan selv vælge den plads, der matcher deres ønsker. Der er således tale om et "først-til-mølle"-princip.

I en "book-selv"-løsning er det ikke muligt at give forældrene andre former for fortrinsret end søskendefordel. Derudover vil det ikke være teknisk muligt at lave en opsætning, som sikrer, at familien har fortrinsret til en plads i nærheden af deres bopæl.

De seks eksisterende anvisningskriterier vil derfor ikke kunne anvendes som i dag, og anciennitet vil kun kunne optjenes på et børnehus, hvor alle pladser er "booket" af andre forældre, og hvor man derfor skriver sig på venteliste. I så fald tilbydes man kun en plads, hvis nogen springer fra, og man står først for.

Omlægning til en "book-selv"-løsning vil kunne ske med en overgangsperiode, hvor ventelisten skal tømmes.

Anciennitet for tilflyttere

I dette afsnit adresseres forhold nr. 6 fra initiativretssagen.

I Odense Kommune kan kun familier med bopæl i kommunen skrive sig op på venteliste til en plads i dagtilbud. Da man først kan flytte sin folkeregisteradresse fire uger før flytning, betyder det for tilflyttere, at de først kan begynde at optjene ny anciennitet, fire uger før de flytter. Som følge deraf får tilflyttere typisk lavere anciennitet end herboende børn.

Der er to mulige greb, som kan bidrage til en større oplevet retfærdighed mellem tilflyttere og nuværende borgere:

- Åbning af ventelister for borgere uden for Odense Kommune: Det giver en mulighed for ligestilling af borgere med bopæl i Odense Kommune og borgere med bopæl i andre kommuner, uanset om familien påtænker at flytte til kommunen eller eks. pendler ind i kommunen.
- Optjening af anciennitet sker først fra barnet er ældre, for eksempel fire måneder mod en måned i dag. Det vil reducere anciennitetsforskelle og sikre en mere ensartet adgang til pladserne.

Tilflyttere får i dag ofte tildelt en plads, som bliver ledig med kort varsel, fx ved udmeldelse før tid. Disse pladser kan ikke indgå i den almindelige anvisningsprocedure to måneder før opstart, og vil derfor ofte tildeles familier med akut behov for pasning, herunder tilflyttere, som således, trods lav anciennitet, kan få anvist en plads inden for eget anvisningsdistrikt.

Den nuværende lovgivning giver ikke tilflyttere mulighed for at medbringe anciennitet fra en anden kommune.

Løbende brugerundersøgelse til forbedring af Pladsanvisningen

I dette afsnit adresseres forhold nr. 7 fra initiativretssagen.

Der er løbende opmærksomhed på at indhente respons fra brugere af kommunens selvbetjeningsløsninger. En mulighed er at indsamle feedback umiddelbart efter forældres brug af den online selvbetjeningsløsning eller anden kontakt med Pladsanvisningen. Forvaltningen arbejder løbende med en model for brugerundersøgelse, som skal give indsigt i forældrenes oplevelser og behov. Målet er, at denne viden kan bidrage til mere målrettede og relevante justeringer af kommunikationen og servicen.

Når forældre klager over Pladsanvisningen i dag, er det typisk på baggrund af, at det ikke er muligt at få tilbudt en ønskeplads.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 9: C-sag: Drøftelse af en ny vision for en nikotinfri fremtid i Odense

29.00.00-A00-20-24

Sagsresumé

Odense Byråd vedtog i 2017 en ambitiøs vision om et røgfrit Odense i 2030 med målsætningen, at ingen børn og unge under 18 år skulle ryge i 2025. Den seneste Sundhedsprofilundersøgelse viser også, at færre unge starter med at ryge sammenlignet med tidligere år. Siden visionen om et røgfrit Odense blev formuleret i 2017, har markedet for nikotinprodukter ændret sig markant. Der er sket betydelige forskydninger i både udbud og anvendelse, især med fremkomsten og den stigende brug af nye nikotinformer som e-cigaretter, vapes og nikotinposer - særligt blandt unge. Denne udvikling har skabt behov for en opdateret og tidssvarende vision, der afspejler de aktuelle udfordringer og tendenser.

Sundhedsudvalget besluttede den 12. august 2025, at en ny vision for forebyggelse af rygning og nikotinfbrug skal vedtages i denne byrådsperiode. Med denne sag skal fagudvalgene drøfte udkastet til visionen og bidrage til den videre udvikling af en konkret handleplan. Der er udarbejdet et visionspapir, som indeholder en rammesætning for visionen og den videre proces for udarbejdelse af handleplan. Visionspapiret skal dermed fungere som et samlet kommunikationspapir om selve visionen: "Fremtidens Odense er røg- og nikotinfri".

Visionspapiret har været drøftet og er godkendt i Chefforum for Sundhed, der fungerer som styregruppe for arbejdet på tværs af forvaltningerne. Udkastet til visionspapiret er vedlagt sagen som bilag til drøftelse.

Sagen behandles i Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget samt By- og Kulturudvalget.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen samt By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at de drøfter visionen for forebyggelse af rygning og nikotinfbrug i Odense Kommune.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Odense Byråd vedtog i 2017 visionen om et røgfrit Odense i 2030 med den første røgfrie generation i 2025. Visionen omfatter alle borgere i Odense Kommune, men har et særligt fokus på forebyggelse af rygning blandt børn og unge - med målsætningen, at ingen under 18 år skulle ryge i 2025. Den seneste Sundhedsprofilundersøgelse, forelagt udvalget den 11. marts 2025, viser, at der er færre unge, der starter med at ryge sammenlignet med tidligere år. Dog har markedet for nikotinprodukter ændret sig siden visionen blev formuleret i 2017, og udbuddet af nikotinprodukter er steget markant. Produkter som puff bars, snus og nikotinposer appellerer særligt til unge gennem smagsstoffer, farverigt design og øget social accept. Ulovligt salg via sociale medier har gjort produkterne nemt tilgængelige og målrettet børn og unge, hvilket skaber nye og komplekse udfordringer.

Nikotinesponering blandt unge er bekymrende, da deres hjerner er særligt sårbare over for de skadelige virkninger, hvilket kan påvirke kognitiv udvikling, indlæringsevne og psykisk helbred. Evidens viser, at brug af e-cigaretter øger risikoen for helbredsskader, herunder nikotinforgiftning, neurologiske krampeanfald, forbrændinger og lungeskader. Desuden er der øget sandsynlighed for, at forbrug af e-cigaretter og røgfrie nikotinprodukter fører til konventionel rygning og brug af andre rusmidler. Der er ingen evidens for, at e-cigaretter eller røgfrie nikotinprodukter er effektive hjælpemidler til rygestop. Tværtimod kan disse produkter øge den generelle eksponering for nikotin og fastholde brugere i afhængighed.

I september 2025 har Kræftens Bekæmpelse sammen med en række andre organisationer fremsat en fælles appel til Folketinget om et endeligt opgør med tobak og nikotin. Appellen udtrykker en ambition om, at Danmark skal være helt fri for tobak og nikotin som forbrugerprodukter senest i 2035. Appellen afspejler en stigende samfundsmæssig opmærksomhed på nikotins skadevirkninger, hvor også kommercielle aktører fra detailbranchen, har engageret sig i

indsatsen. En ny vision i Odense Kommune, der afspejler den fælles ambition om et tobaks- og nikotinfrit Danmark, vil kunne positionere Odense som foregangskommune, der tager ansvar og går foran med forebyggende indsatser.

Ny vision

På baggrund af ovenstående er der udarbejdet et udkast til en ny vision, som skal danne grundlag for en samlet og helhedsorienteret indsats.

Visionen lyder: Fremtidens Odense er røg- og nikotinfri.

Visionen er forankret i ambitionen om at skabe sunde rammer for børn og unge og bygger videre på politikken Flere sunde leveår, hvor målet er, at odenseanerne i 2035 skal have flere sunde leveår end landsgennemsnittet. Rygning og nikotinforgbrug er blandt de største barrierer for at nå dette mål - og derfor et centralt indsatsområde.

I tråd med dette fokus har Ekspertrådet for Forebyggelse og Sundhedsfremme, som kom med deres anbefalinger i maj 2025 peget på nikotin som et af de væsentligste indsatsområder for kommunen. Rådet har understreget betydningen af strukturel forebyggelse og tidlig indsats - særligt i forhold til børn og unge - og har bidraget til at kvalificere arbejdet med en ny vision.

Visionen er ikke alene et sundhedspolitisk mål, men en bred samfundsambition, der handler om at ændre normer og skabe nye fællesskaber, hvor nikotin ikke forbindes med ungdomskultur, identitet eller sociale relationer. Det handler om at gøre det sunde valg til det lette valg - og om at tage ansvar for næste generation.

Visionspapiret har været drøftet og er godkendt i Chefforum for Sundhed, der fungerer som styregruppe for arbejdet på tværs af forvaltningerne. Udkastet til visionspapiret er vedlagt sagen som bilag til drøftelse.

Sundhedsudvalget har afsat midler over flere år til en ny vision og handleplan med midler fra Sundhedspuljen. Sundhedsudvalget godkendte den 17. juni 2025 således udmøntningen af midler fra Sundhedspuljen på hhv. 0,3 mio. kr. i 2025 til arbejdet med en ny vision og handleplan og, at der i 2026 og 2027 afsættes 1,2 mio. kr. årligt svarende til 2 årsværk, der skal arbejde med en ny vision og indsatser på området.

Næste skridt

Det videre arbejde bygger på erkendelsen af, at en bred og grundig inddragelse af både målgrupper og relevante aktører er afgørende for at skabe ejerskab og sikre en solid forankring af visionen. Særligt bliver dialogen med børn og unge central for at afdække, hvordan kommunen bedst kan understøtte dem i at vælge et liv uden nikotin i alle dets former fra starten. Chefforum for Sundhedsområdet, der fungerer som styregruppe for projektet, har understreget vigtigheden af en involverende proces, hvor fagpersoner, civilsamfund og politikere bidrager aktivt til udviklingen.

På den baggrund igangsættes i efteråret 2025 en bred inddragelsesproces, som skal kvalificere den kommende handleplan. Visionen er her tænkt som en fælles retning for Odense Kommunes fremtidige arbejde med forebyggelse af rygning og nikotinforgbrug - ikke som en færdig løsning med fastlagte mål og tidshorisonter - og den skal danne grundlag for en konkret, forpligtende handleplan med politiske ambitioner og målbare pejlemærker. Det er i handleplanen, at det politiske råderum bringes i spil, og hvor der bliver mulighed for at prioritere indsatser, fastsætte tempo og formulere konkrete mål for fremdrift og effekt. Som led i processen etableres i 2026 et særskilt politisk spor med inddragelse af fagudvalg og Byråd, hvor de strategiske og operationelle rammer for implementeringen drøftes og besluttes.

Der vil blive forelagt en sag med forslag til den kommende proces for færdiggørelse og vedtagelse af handleplanen for det kommende Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget 1.halvår 2026.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Fremtidens Odense er røg- og nikotinfri.pdf

Punkt 10: C-sag: Styrkelse af unges sociale fællesskaber og trivsel i Odense

00.22.02-A26-11-25

Sagsresumé

Denne sag er en opfølgning på et initiativretsforslag fremsat for Byrådet den 7. maj 2025 af Byrådsgruppe V.

Der er forslag om at styrke unges sociale fællesskaber og trivsel ved at afholde et fælles fagligt sparringsmøde med deltagelse af bl.a. unge selv, forældre, skoler, SSP-samarbejdet og andre relevante aktører. Formålet med et sådant møde vil være at drøfte unges trivsel og sociale fællesskaber, dele viden og idéer, og udvikle konkrete initiativer til efterfølgende politisk behandling. Byrådet drøftede forvaltningernes indledende belysning af initiativretsforslaget den 7. maj 2025.

I denne sag belyser Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Sundhedsforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen samt By- og Kulturforvaltningen de fire spørgsmål fra initiativretssagen. På baggrund af forvaltningernes belysning skal Beskæftigelses- og Socialudvalget, Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget samt By- og Kulturudvalget drøfte perspektiver på afholdelse af et fælles fagligt sparringsmøde.

Indstilling

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Sundhedsforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen samt By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at de drøfter:

1. Belysningen af forvaltningernes igangværende initiativer og indsatser, der fremmer sociale fællesskaber og trivsel blandt unge.
2. Forvaltningernes perspektiv på, at et evt. fælles fagligt sparringsmøde kan tilrettelægges inden for rammerne af et eksisterende samarbejdsfora.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

I forvaltningernes indledende belysning af initiativretsforslaget fremgår det, at forvaltningerne ikke kender til tidligere møder eller eksisterende fora, der samler den kreds, som er foreslået, dvs. unge selv, forældre, skoler, ungdomsuddannelser, foreninger, SSP-samarbejdet, det lokale fritids- og natteliv, fagfolk samt øvrige interessenter. Flere udvalg har dog tidligere behandlet sager om unges rusmiddelbrug, sundhedsfremmende indsatser, sociale fællesskaber og trivsel.

Som grundlag for udvalgenes drøftelser af et evt. fælles fagligt sparringsmøde, belyser forvaltningerne i denne sag følgende fire spørgsmål fra initiativretssagen:

1. Hvilke initiativer er allerede igangsat i relation til emnet
2. Hvordan forvaltningerne vurderer, at man bedst kan komme i mål med intentionen i forslaget
3. Hvilke ressourcer det måtte kræve at komme i mål med forslaget
4. Hvordan den politiske behandling af konkrete tiltag bedst kan tilrettelægges

Belysning på tværs af forvaltninger

1. Hvilke initiativer er allerede igangsat i relation til emnet

Sociale fællesskaber og trivsel er centrale emner på tværs af forvaltningerne og i forskellige fora og indsatser. Byrådet har bl.a. vedtaget 2030-handleplanen for børn og unges mentale trivsel i marts 2024. Handleplanen udspringer af Budget

2023, hvor byrådet besluttede indsatsen 'Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel'. Handleplanen skal styrke rammerne for arbejdet med børn og unges trivsel frem mod 2030 på tværs af kommunens forvaltninger.

Handleplanen er opdelt i fem fokusområder, som er vurderet til at have afgørende betydning for børn og unges trivsel. Sociale fællesskaber og trivsel er to meget centrale emner i handleplanen, og på baggrund heraf er der iværksat flere initiativer, bl.a. via større strategier og initiativer i Børn- og Ungeforvaltningen som "Stærke børnefællesskaber" og "Dannelsesstrategien".

Andre eksempler på igangværende initiativer er Get2Sport i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, som bl.a. understøtter inklusion i fritidsaktiviteter. Indsatsen er dog alene gennemført som prøvehandling inden for den eksisterende økonomiske ramme, og der er ikke afsat særskilte midler til at gøre Get2Sport til en del af den brede trivselsdagsorden under Sundhedsudvalget.

Sundhedsforvaltningen arbejder blandt andet målrettet med at forebygge unges brug af nikotinprodukter herunder med et særligt fokus på puff bars. I tråd med dette har Sundhedsudvalget igangsat udarbejdelsen af en ny vision for en nikotinfri fremtid i Odense. Visionen skal sætte en ambitiøs retning for, hvordan Odense Kommune kan forebygge nikotinafhængighed – særligt blandt børn og unge – og understøtte en sundere opvækst og hverdag for kommende generationer. Visionen forventes vedtaget i byrådet i oktober 2025. Derudover er der i 2025 afsat midler til at arrangere en alkoholfri sidste skoledag.

Forvaltningernes belysning af spørgsmålet er uddybet i bilag 1.

2. Hvordan forvaltningerne vurderer, at man bedst kan komme i mål med intentionen i forslaget

Som det fremgår af kortlægningen i bilag 1, bidrager forvaltningerne allerede på forskellig vis til at understøtte stærke og sunde fællesskaber, hvor unge trives uden alkohol og rusmidler. Der er stor opmærksomhed på unges sociale fællesskaber og trivsel, og temaet er centralt i en række eksisterende indsatser og strategier på tværs af forvaltningerne.

Hvis der er politisk ønske om et fælles fagligt sparringsmøde, vurderer forvaltningerne samlet set, at man kan imødekomme ønsket ved at integrere initiativet og det foreslåede møde i et af de spor, der allerede er etableret i forvaltningerne.

Trivselskommissionen fremhæver, at indsatser i skolen, fritidslivet og hjemmet skal spille sammen og ikke fungere som isolerede tiltag. Drøftelser om børn og unges sociale liv og trivsel bør ses i en bredere sammenhæng, og bl.a. derfor er det forvaltningernes vurdering, at det vil være oplagt at bringe et eksisterende forum i spil for at nå i mål med intentionen.

Forankring af initiativet – forslag om Ungetilbudsnetværket

På en række områder har emnet tætte bånd til den brede og fælles dagsorden om unges mentale trivsel, der er forankret under Sundhedsforvaltningen, hvor forslaget eksempelvis kan placeres som en del af den eksisterende dagsorden.

Konkret er der fra forvaltningerne forslag om at forankre initiativet og et fælles fagligt sparringsmøde i regi af Ungetilbudsnetværket. Ungetilbudsnetværket består aktuelt af 74 indsatser på tværs af civilsamfundet, Odense Kommune og Region Syddanmark. Eksempler på indsatser og deltagere er: BoligSocialt Hus, Kulturmaskinen, SSP og UngOdense.

Alle aktører i netværket arbejder med unge i alderen 13-30 år. De tilbud de udbyder, skal være gratis for de unge, og tilbuddene skal være placeret i Odense eller være muligt at tilgå online. En gang årligt samles netværket til "Ungetilbudsdagen". Her skabes en markedsplads, hvor alle unge, forældre og fagpersoner kan besøge de mange stande og få viden om de tilbud, der eksisterer i Odense. Formålet med netværket er at synliggøre og samle tilbud til unge i Odense, så det bliver lettere for unge, forældre og fagpersoner at finde den rette støtte og aktiviteter. Netværket styrker samarbejde og vidensdeling mellem aktørerne, fremmer trivsel og mental sundhed blandt unge og skaber fællesskaber samt sammenhængskraft på tværs, der bl.a. kan understøtte forebyggende og informative tiltag.

Bag netværket er en arbejdsgruppe, som består af: Frivilligcenter Odense, Unge og Rusmidler, Samtalegrupper for Unge, Center for Socialpsykiatriske Dagtilbud (CSD), Ungdommens Uddannelsesvejledning i Odense (UUO), Ung Revers Novavi og Center for Mental Sundhed, som mødes 4 gange årligt. Arbejdsgruppen er bl.a. med til at planlægge Ungetilbudsdagen og andre aktiviteter i netværket. Møderne faciliteres af Center for Mental Sundhed, som hører under Sundhedsforvaltningen.

Alternativ forankring

Forvaltningerne vurderer ikke, det er hensigtsmæssigt at placere initiativet selvstændigt i forvaltningernes forskellige afgrænsede, faglige fora, som fx i Nattelivsrådet, SSP-samarbejdet eller Uddannelsesforum, da emnet om sociale

fællesskaber og trivsel er meget bredt. Såfremt udvalgene ønsker, at specifikke, afgrænsede fora skal arbejde videre med emnet, kan man udvælge og fordele udvalgte områder i trivselsdagsordenen og sætte fokus på disse i de ønskede faglige fora. På tværs heraf kan der etableres en alliance, som koordinerer og samler op på fra input og forslag fra de respektive drøftelser.

Opmærksomheder

Forvaltningerne vurderer, at det er vigtigt at inddrage forældre som ansvarlige for unge under 18 år og tydeligt signalere dette i et evt. fælles fagligt sparringsmøde. Skolebestyrelser såvel som elevråd eller fælleselevråd vil også være relevante at inddrage.

Forvaltningerne vurderer også, at sociale medier spiller en central rolle som platform for ulovligt salg af rusmidler, hvor politiet har begrænsede muligheder for at identificere gerningsmændene – og derfor bør politiet også inddrages i et evt. fælles fagligt sparringsmøde.

3. Hvilke ressourcer det måtte kræve at komme i mål med forslaget

Forvaltningerne vurderer samlet set, at planlægning og gennemførelse af et stort fælles fagligt sparringsmøde vil beslaglægge ressourcer, fagligt såvel som administrativt. Dette skyldes bl.a. omfattende behov for planlægning og koordinering på tværs af flere forvaltninger samt karakteren af det foreslåede møde, hvor deltagerkredsen er bred, og inkluderer repræsentanter fra mange fagområder.

Intentionen om at styrke unges sociale fællesskaber og trivsel kan derfor opnås mest effektivt gennem drøftelser i eksisterende spor og fora i forvaltningerne - som fx ved at man i regi af det eksisterende Ungetilbudsnetværk, afholder et stormøde eller på anden vis drøfter og genererer idéer til mulige nye initiativer. Såfremt der i forlængelse heraf skal præsenteres nye konkrete tiltag, vil forvaltningerne vurdere det samlede ressourcetræk for disse.

4. Hvordan den politiske behandling af konkrete tiltag bedst kan tilrettelægges

Resultater og forslag fra et evt. fælles fagligt sparringsmøde kan samles i en sagsfremstilling med anbefalinger og idéer til videre politisk drøftelse i relevante fagudvalg, afhængigt af deres indhold og organisatoriske tilhørsforhold. Derefter kan byrådet træffe beslutning om evt. nye tiltag, der skal styrke sunde fællesskaber og trivsel blandt byens unge.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Bilag 1 Eksisterende indsats

Punkt 11: D-sag: Status på civil praktik

17.00.00-A00-11-24

Sagsresumé

Denne sag handler om de første erfaringer fra 5 forsøgsskolars arbejde med civil praktik på 7. årgang.

Børn- og Ungeudvalget har den 6. februar 2024 besluttet at igangsætte et udviklingsarbejde med civil praktik i 7.-9. klasse på folkeskolerne i Odense på baggrund af anbefalinger fra Skoletaskforcen 2023. I forlængelse af den nye nationale "Aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram" har udvalget den 26. november 2024 godkendt en tilpasning af den civile praktik til kvalitetsprogrammet.

Børn- og Ungeudvalget orienteres om de 5 forsøgsskolars erfaringer med civil praktik på 8. årgang i foråret 2026.

Baggrund

Børn- og Ungeudvalget har den 6. februar 2024 besluttet at igangsætte et udviklingsarbejde med civil praktik i 7.-9. klasse på folkeskolerne i Odense på baggrund af anbefalinger fra Skoletaskforcen 2023.

Den civile praktik skal forstås som en form for aktivt medborgerskab, hvor eleverne gennem handlinger og aktiviteter bringer sig selv i spil i forhold til fællesskabet og gør nytte for andre på egen skole og i lokalområdet. Den civile praktik skal styrke den demokratiske dannelse og give de unge erfaringer med verden omkring dem og kompetencer i forhold til frivillighed, civilsamfund og arbejdsmarked.

Den civile praktik implementeres løbende på skolerne med civil praktik på 7. årgang på alle skoler i 2025-26 og som et kommunalt valgfag på 8. årgang i 2026-27. Den obligatoriske erhvervspraktik er en del af folkeskolens kvalitetsprogram fra skoleåret 2025-26. Beslutningen om civil praktik involverer alle folkeskolerne i Odense. Specialtilbud og specialklasser gennemfører civil praktik i 7.-9. klasse i det omfang, det giver mening lokalt på skolen og under hensyn til elevgruppen.

Den civile praktik implementeres ud fra nedenstående progression. Her har eleverne en øvebane på egen skole, hvor de får erfaringer i trygge rammer, inden de skal ud i grupper og afprøve den civile praktik i lokalområdet på 8. årgang. På 9. årgang er eleverne ude individuelt i det lokale erhvervsliv.

Erfaringer fra de 5 pilotskoler 7. årgang

5 forsøgsskoler har i skoleåret 2024-25 gjort sig indledende erfaringer med civil praktik på 7. årgang på egen skole. De 5 forsøgsskoler er Dalumskolen, Provstegårdskolen, Risingskolen (specialklasser), Seden Skole og Ubberud Skole.

Den civile praktik på 7. årgang er fællesskabende aktiviteter på egen skole. De 5 forsøgsskoler har tilrettelagt forskellige aktiviteter, som eleverne kan vælge til. Det er f.eks. ung til yngre-aktiviteter som at hjælpe yngre elever med læsning og lektier og stå for frikvarteraktiviteter. Andre eksempler er affaldssortering og tøjbyttebørs, planlægning og afholdelse af fællesskabende aktiviteter som skolernes motionsdag og andre traditioner.

Forsøgsskolerne har på forskellig vis bragt allerede eksisterende aktiviteter og traditioner i spil, hvor de unge nu har fået en mere aktiv rolle i både planlægning og gennemførelse. Der er også flere skoler, der har inddraget elevråd i viften af aktiviteter. Alle skoler har fokus på ung til yngre-aktiviteter, hvor de ældste elever er positive rollemodeller og med til at styrke fællesskaber på tværs af skolen gennem den civile praktik. Her er samarbejdet mellem børne- og ungemiljøet på både leder- og medarbejderniveau en forudsætning for at lykkes med den civile praktik til gavn for hele skolen.

Den civile praktik er blevet positivt modtaget på de 5 forsøgsskoler af både elever, forældre, ledere og medarbejdere. Tilbage meldingen fra skolerne er, at arbejdet med den civile praktik er meningsfuldt og bidrager til elevernes trivsel og dannelse. Den civile praktik er med til dels at styrke stærke børnefællesskaber gennem en fælleskabsorienteret skolekultur og dels give de unge ansvar og erfaringer med at gøre nytte for andre.

Forsøgsskolerne arbejder med den civile praktik som en del af ungedidaktikken ”Ung Sammen”, da den civile praktik bidrager til en mere varieret, motiverende og praksisfaglige undervisning i ungemiljøerne.

Forvaltningens understøttelse

Forvaltningen understøtter den civile praktik gennem netværk for de 5 forsøgsskoler med henblik på videndeling og erfaring viderefremmes til de øvrige folkeskoler. Forvaltningen har udarbejdet en hjemmeside og konkret materiale til elever, forældre/skolebestyrelse og medarbejdere og ledere. Forvaltningen understøtter ledere og nøglepersoner i ungemiljøet gennem årlige udviklingsmøder og arbejdsprocesser.

Derudover tilbyder forvaltningen blandt andet i samarbejde med eksterne aktører forskellige klasse- og gruppeforløb, der understøtter ung til yngre-aktiviteter og skaber sammenhæng til Odense Kommunes politikker, strategier og indsatser f.eks. Stærke Børnefællesskaber, dannelsesstrategien og Verden Bedste Robotby i Børnehøjde. Det er f.eks.:

- Junioridrætsleder-uddannelse
- DGI-forløb
- Digitale frontløbere - Ung til Yngre OnSkole
- Modtilathandle.dk – skolernes førstehjælpspris
- Klimaambassadør-uddannelse
- Røde Kors indsamling 5. oktober
- BIR TEK-patrulje

Forvaltningen vil fortsat bidrage til implementering af den civile praktik på 7. og 8. årgang med materialer, møder og samarbejdsaftaler med eksterne aktører. De 5 forsøgsskoler gør sig hen over efteråret 2025 de første erfaringer med den gruppebaserede civile praktik på 8. årgang, hvor fokus er på frivillighed og medborgerskab i lokalområdet. På baggrund af forsøgsskolernes erfaringer med eleverne på 8. årgang vil Børn- og Ungeudvalget få en orientering i foråret 2026.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.

Punkt 12: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-P35-1-24

Sagsresumé

- Sparringsmøde med forældre den 7. oktober
- Normeringsopgørelse 2024 på daginstitutionsområdet
- Orientering om sag
- Henvendelse vedr. sagsbehandling
- Orientering om nationalt forsøg med madordning
- "Genbrugsfabrikken" ved UngOdense placeres på Østre Plads
- Svar fra Folketingets Præsidium vedr. emner til skolevalg 2026

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Mark Grossmann og Anne-Mette Ebensgaard deltog ikke i mødet.